

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Yesenia Myllyniemi

Sairaanhoidtajien yrittäjäksi ryhtymiseen yhteydessä olevat asiat

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Ylempi ammattikorkeakoulu

Kliinisen asiantuntijuuden tutkinto-ohjelma digitaalisissa sosiaali- ja terveystal-
veluissa

Opinnäytetyö

21.10.2020

Tekijä(t) Otsikko	Yesenia Myllyniemi Sairaanhoitaja sosiaali- ja terveysalan yrittäjänä
Sivumäärä Aika	33 sivua + 2 liitettä
Tutkinto	Sairaanhoitaja YAMK
Tutkinto-ohjelma	Kliinisen asiantuntijan tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Digitaalisissa sosiaali- ja terveyspalveluissa
Ohjaaja(t)	Lehtori Marjatta Komulainen Lehtori Jukka Kesänen
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata dokumenttianalyysin ja induktiivisen sisälönanalyysin keinoin sairaanhoitajan yrittäjäksi ryhtymisen yhteydessä olevia tekijöitä. Opinnäytetyön tavoitteena oli edistää sairaanhoitajien ryhtymistä itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi.</p> <p>Tutkitun tiedon löytämiseksi käytettiin sosiaali- ja terveysalan tietokantoja ja tiedonhaku täydennettiin manuaalisella haulla. Hakusanojen tueksi laadittiin PICO- taulukko, jonka avulla haut ovat tehty. Tiedonhakuun käytettiin seuraavia tietokantoja: Medic ja Cinahl. Hakujen ulkopuolelle rajattiin sellaiset teokset, jotka ovat julkaistu ennen vuotta 2005, sekä julkaisut, joista ei ollut saatavilla kokonaista versiota. Ulkopuolelle rajattiin myös maksulliset julkaisut. Opinnäytetyön kieli rajattiin suomen- ja englanninkielisiin aineistoihin.</p> <p>Opinnäytetyön tulosten mukaan syyt, jonka vuoksi sairaanhoitajat ryhtyvät yrittäjäksi ovat palkkatyötä tekevän sairaanhoitajan kokemat epäkohdat palkkatyössä, kuten esimerkiksi työn paljous, kiire, jatkuva stressi ja kuormittuneisuuden tunne, vähäiset vaikutusmahdollisuudet sekä huonot työajat ja kolmivuorotyön asettamat haasteet. Sairaanhoitajia motivoi yrittäjyydessä yrittäjyyden tuoma vapaus, itsenäisyys, oman työmäärän ja -tahdin säätely ja halu tarjota korkealaatuista hoitoa.</p> <p>Yrittäjyysmahdollisuuksia ovat lisänneet sosiaali- ja terveysalan muutokset, väestön ikään-tyminen sekä digitalisaatio. Nämä tekijät lisäävät yksityisten palveluntarjoajien kysyntää, jonka vuoksi on tärkeää tunnistaa ja ymmärtää yrittäjäksi ryhtymisen syitä ja taustatekijöitä. Yrittäjyys- sekä johtamisopintoja tulisi lisätä sairaanhoitajien peruskoulutukseen.</p>	

Avainsanat	Yrittäjyys, sairaanhoitaja
------------	----------------------------

Author(s) Title	Yesenia Myllyniemi Entrepreneurship in nursing
Number of Pages Date	33 pages + 2 appendices
Degree	Master of Health Care
Degree Programme	Master`s Degree in Clinical Expertise
Specialisation option	Digital Health Care and Social Service
Instructor(s)	Marjatta Komulainen, Lecturer Jukka Kesänen, Lecturer
<p>The purpose of this thesis is to describe the factors related to nurses choosing for entrepreneurship. The aim of the thesis is to promote nurses to become self – employed.</p> <p>The following databases were used for information retrieval: Medic and Cinahl. Twelve researches or articles were selected for this thesis. The information was sourced by performing a manual search and the material was analyzed using data-driven content analysis.</p> <p>According to the findings, nurses become entrepreneurs because of the disadvantages they experience during their work, such as the amount of work, rush, continuous stress and feeling overworked, low chances to influence decisions in the workplace, poor working hours and the challenges posed by three-shift working. In entrepreneurship, nurses are motivated by the freedom, independence, regulation of their own workload and pace, and the desire to provide high-quality care.</p> <p>Entrepreneurial opportunities have been boosted by changes in the social and health sectors, an aging population and digitalisation. These factors increase the demand for private service providers, which is why it is important to identify and understand the reasons and background factors for becoming an entrepreneur. Entrepreneurship and management studies should be added to the basic training of nurses.</p>	
Keywords	nurse entrepreneur, nursing

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Teoreettinen tausta	2
2.1	Yrittäjyys	2
2.2	Sairaanhoitajayrittäjä	2
2.3	Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys	3
2.4	Hoivayrittäjyys	5
2.5	Laki yksityisestä terveydenhuollosta	6
2.6	Laki potilaan asemasta ja oikeuksista	9
2.7	Potilasvahinkolaki	9
2.8	Henkilötietolaki	10
3	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	10
4	Opinnäytetyön tutkimukselliset menetelmät	11
5	Tulokset	19
5.1	Palkkatyöhön liittyvät tekijät	19
5.2	Tekijöitä, jotka liittyvät sairaanhoitajan autonomian- ja itsensä toteuttamisen tarpeeseen	21
5.3	Yhteiskunnan rakenteisiin liittyvät tekijät	23
6	Pohdinta	24
6.1	Johtopäätökset	24
6.2	Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	26
6.3	Jatkotutkimusehdotuksia	28
Liitteet		
Liite 1. Sisällönanalyysi		
Liite 2. Opinnäytetyöhön valikoitunut aineisto		

1 Johdanto

Yrittäjänä toimiminen on suhteellisen nuorta suomalaisten sairaanhoitajien keskuudessa, mutta sairaanhoitajayrittäjien määrä on kasvussa koko ajan. Ensimmäiset sairaanhoitajayrittäjät aloittivat toimintansa 1980-luvun alussa. Asiaan on aikanaan vaikuttanut terveyden- ja sosiaalihuollon valtionosuusuudistus sekä työllisyystilanne. Tärkeimpiä asioita yrittäjäksi ryhtymiselle on kuitenkin sairaanhoitajien aloitekyky, työhalu, myönteinen työasenne, määrätietoisuus, vastuun kantaminen, menestymisen halu, kyky ottaa riskejä, kekseliäisyys, luovuus sekä aktiivisuus. Yrittäjänä sairaanhoitaja ottaa itse vastuun omasta työstään ja hänen on pidettävä jatkuvasti yllä hoidon laadun sekä eettisten asioiden kehittämistä. (Suomen sairaanhoitajaliitto ry 2006, 7-9.) Sairaanhoitajayrittäjänä toimiminen antaa kokemuksena paljon, sillä siinä joutuu jatkuvasti kehittämään itseään ja luomaan jotain uutta hoitotyöhön. Parhaimmillaan yrittäjyys kasvattaa ammatillisesti sairaanhoitajana ja henkisesti ihmisenä. (Suomen sairaanhoitajaliitto ry 2006, 23.)

Hoivayrittäjyys kiinnostaa sairaanhoitajia yhä enemmän. Suomessa hoivayrittäjyys on ollut nousussa vuodesta 1992, kun valtionosuusuudistus astui voimaan. Lainsäädännöllä luotiin edellytykset ostopalvelujen kilpailu- ja sopimusjärjestelmälle. Tämä mahdollisti kunnille ostomahdollisuuden yksityisiltä sektoreilta. Yksityisen palveluntarjoajan suurimmat asiakkaat ovat kunnat sekä kansaneläkelaitos. Hyvinvointivaltion julkisten palveluiden karsinta, palveluiden ulkoistaminen ja alan työttömyys ovat vaikuttaneet yksityisen yrittäjyyden kasvamiseen. Yrittäjyyden lisääntyminen hoiva-alalla on globaali ilmiö eli sama trendi näkyy muissakin maissa. Tämä selittyy sillä, että väestö ikääntyy ja palveluiden tarve kasvaa, joka tarkoittaa hoivayritysten lisääntymistä. Positiiviset tulevaisuuden näkymät luovat hyviä kasvumahdollisuuksia jo toiminnassa oleville yrityksille. Sairaanhoitajien perustamat yritykset kuuluvat virallisesti sosiaalipalveluyrityksiin. (Sankelo 2008, 31.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata tekijöitä, jotka ovat yhteydessä sairaanhoitajien ryhtymiseen yrittäjäksi. Opinnäytetyön tavoitteena on edistää terveydenhuollon ammattilaisen ryhtymistä itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi.

2 Teoreettinen tausta

2.1 Yrittäjyys

Tavanomaisesti yrittäjyydellä tarkoitetaan pienimuotoista yritystoimintaa, jossa yrityksen omistaja toimii aktiivisesti mukana yrityksen toiminnassa. Yrittäjällä tarkoitetaan muun muassa omaa liikeyritystä tai ammattia harjoittavaa henkilöä. Yrittäjyyteen liitetään liikeyrityksen ja liiketoimintaan liittyvät piirteet. Yrittäjyys voidaan jakaa yleisesti ulkoiseen yrittäjyyteen sekä sisäiseen yrittäjyyteen. Yritysmuotoiseen toimintaan ja ammatinharjoittamisen muodossa tapahtuvaan yrittäjyyteen liittyy tekijöitä kuten esimerkiksi yrittäjän vapaus päättää työn sisällöstä ja toteuttamistavoista sekä yrittäjän riski ja vastuut omasta toimeentulosta ja palveluksessaan olevista henkilöstöstä. Yrittäjyyteen liitetään piirteitä kuten rohkeus ja kyky sietää epävarmuutta. Yrittäjyydessä pärjäämistä tukee kyky suunnitelmalliseen työskentelyyn, kyky asettaa tavoitteita ja aktiivisesti työskennellä tavoitteiden mukaisesti sekä uskallus ottaa riskejä. (Back 2004, 23-25; Kainlauri 2007, 9-10). Ulkoinen yrittäjyys pitää sisällään yrityksen omistamisen sekä yrityksen johtamisen, liiketoiminnan suunnittelun, markkinoinnin sekä talouden suunnittelun ja –seurannan. Sisäisellä yrittäjyydellä tarkoitetaan taas työntekijän aktiivista, innovatiivista ja oma-aloitteista työtä yrityksen sisällä. Vahvasti sisäisen yrittäjyyden omaksunut työntekijä on työnantajan voimavara ja edistää yrityksen menestymistä. Sisäinen yrittäjyys edistää myös työntekijän sitoutumista yritykseen tai organisaatioon, jonka alaisuudessa hän työskentelee. (Luukkanen & Wuorinen 2002, 14-16).

2.2 Sairaanhoidajayrittäjä

Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyden ajatellaan usein tarkoittavan hoitotyölle vieraiden arvojen omaksumista. Tällä tarkoitetaan, että hoitotyön ratkaisuja ohjaavat ennen kaikkea taloudelliset intressit. Tällainen näkökulma katsotaan sopivan erittäin huonosti alalle, jossa arvoina ovat ihmisen kohtaaminen ja autetuksi tuleminen tärkeys. Sairaanhoidajayrittäjyyteen liittyy samat lainalaisuudet kuin muissakin hoitotyössä, eivätkä ne poista mahdollisuutta yrittäjyyteen. (Hahtela – Becker – Ranta 2015, 115.) Sosiaali- ja terveysalan yrittäjällä korostuu eettinen vastuu verrattuna muuhun yrittäjyyteen. Palvelut, joita

tarjotaan liittyvät jollakin tavalla asiakkaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Eettinen pohdinta on nostettu esille terveysalan yrittäjyydessä samalla kuin sairaanhoitajan työssä. Yrittäjänä sairaanhoitajan vastuu on suurempi, kuin perinteisessä palkkatyössä olevan sairaanhoitajan. Yrittäjänä sairaanhoitajalla on asiakasvastuun lisäksi yhteiskunnallisia velvoitteita muun muassa verottajalle ja työeläkejärjestöille. Usealta sairaanhoitajayrittäjältä puuttuu työhyvinvoinnin kannalta työyhteisö. Työyhteisö antaa tukea ja oikeutusta työlle. Yrityksen alkuvaiheessa moni yrittäjäsairaanhoitaja kaipaa työyhteisöä, jossa on mahdollista pohtia uusia asioita yhdessä. Ymmärrys, vertaistuki ja kannustus ovat tärkeitä tekijöitä työhyvinvoinnin kannalta. Tämän vuoksi kollegiaalisuuden on nähty olevan yksi tärkeä tekijä sairaanhoitajayrittäjillä. Yrittäjä joutuu olemaan aktiivinen ylläpitämään työyhteisöä, kun taas tavallisessa työssä työyhteisö on jo olemassa. Kukaan ei ylläpidä verkostoja yrittäjän puolesta. Näiden asioiden ylläpitäminen vaatii aikaa, vaivannäköä ja taloudellista panostusta. Muiden alojen kollegat ovat sairaanhoitajan tärkeä verkosto. (Hahtela ym. 2015, 116-117.)

Sairaanhoitajaliitolla on yrittäjille oma sivustonsa. Sairaanhoitajaliiton jäsenten tuki koetaan tärkeäksi, sillä heillä on yrittäjyyteen liittyvää substanssiosaamista, joka edesauttaa ymmärtämään ympäristöä, jossa sosiaali- ja terveysalan yrittäjät toimivat. Muiden alojen yrittäjät ja jopa yritysneuvojat voivat opastaa virheellisesti, jos heillä ei ole tietämystä sosiaali- ja terveysalan yrittäjyydestä. Tämän vuoksi toisilta sairaanhoitajayrittäjiltä saatu tuki on arvokasta. Toisten sairaanhoitajayrittäjien kanssa voi pohtia asioista, koska ”puhutaan samaa kieltä” ja ymmärretään oman alan pelisäännöt ja kulttuuri. Yrittäjälle oman terveyden huolehtiminen on tärkeää, mutta hän on kuitenkin itse vastuussa terveydenhuollon järjestämisestä. Omasta työkyvystään tulisi pitää erityisen hyvää huolta, sillä yrittäjä on yrityksensä tärkein instrumentti. (Hahtela ym. 2015, 118-119.)

2.3 Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys

Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyden ajatellaan usein tarkoittavan hoitotyölle vieraiden arvojen omaksumista. Tällä tarkoitetaan, että hoitotyön ratkaisuja ohjaavat ennen kaikkea taloudelliset intressit. Tällainen näkökulma katsotaan sopivan erittäin huonosti alalle, jossa arvoina ovat ihmisen kohtaaminen ja autetuksi tuleminen tärkeys. Sairaanhoitajayrittäjyyteen liittyy samat lainalaisuudet kuin muissakin hoitotyössä, eivätkä ne poista

mahdollisuutta yrittäjyyteen. (Hahtela – Becker – Ranta 2015, 115.) Sosiaali- ja terveystalouden yrittäjällä korostuu eettinen vastuu verrattuna muuhun yrittäjyyteen. Palvelut, joita tarjotaan liittyvät jollakin tavalla asiakkaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Eettinen pohdinta on nostettu esille terveystalouden yrittäjyydessä samalla kuin sairaanhoitajan työssä. Yrittäjänä sairaanhoitajan vastuu on suurempi, kuin perinteisessä palkkatyössä olevan sairaanhoitajan. Yrittäjänä sairaanhoitajalla on asiakasvastuun lisäksi yhteiskunnallisia velvoitteita muun muassa verottajalle ja työeläkejärjestöille. Usealta sairaanhoitajayrittäjältä puuttuu työhyvinvoinnin kannalta työyhteisö. Työyhteisö antaa tukea ja oikeutusta työlle. Yrityksen alkuvaiheessa moni yrittäjäsairaanhoitaja kaipaa työyhteisöä, jossa on mahdollista pohtia uusia asioita yhdessä. Ymmärrys, vertaistuki ja kannustus ovat tärkeitä tekijöitä työhyvinvoinnin kannalta. Tämän vuoksi kollegiaalisuuden on nähty olevan yksi tärkeä tekijä sairaanhoitajayrittäjillä. Yrittäjä joutuu olemaan aktiivinen ylläpitämään työyhteisöä, kun taas tavallisessa työssä työyhteisö on jo olemassa. Kukaan ei ylläpidä verkostoja yrittäjän puolesta. Näiden asioiden ylläpitäminen vaatii aikaa, vaivannäköä ja taloudellista panostusta. Muiden alojen kollegat ovat sairaanhoitajan tärkeä verkosto. (Hahtela ym. 2015, 116-117.)

Sairaanhoitajayrittäjien työnkuva on varsin laaja. Yrityksen toiminnan organisoinnin lisäksi yrittäjyyteen kuuluvat johtajuus ja esihenkilöasemassa oleminen, asiakas- tai potilastyö sekä yrityksen hyvän imagon ylläpitäminen ja esille tuonti. Sankelon (2010) mukaan esihenkilöaseman omaksuminen on monille sairaanhoitajille vaikeaa yrittäjyyden alkuvaiheissa. Aiempi esihenkilökokemus ja johtamisopinnot tukevat sairaanhoitajien osaamista yrittäjinä (Sankelo 2020, 20). Sairaanhoitajaliitolla on yrittäjille oma sivustonsa. Sairaanhoitajaliiton jäsenten tuki koetaan tärkeäksi, sillä heillä on yrittäjyyteen liittyvää substanssiosaamista, joka edesauttaa ymmärtämään ympäristöä, jossa sosiaali- ja terveystalouden yrittäjät toimivat. Muiden alojen yrittäjät ja jopa yritysneuvojat voivat opastaa virheellisesti, jos heillä ei ole tietämystä sosiaali- ja terveystalouden yrittäjyydestä. Tämän vuoksi toisilta sairaanhoitajayrittäjiltä saatu tuki on arvokasta. Toisten sairaanhoitajayrittäjien kanssa voi pohtia asioista, koska ”puhutaan samaa kieltä” ja ymmärretään oman alan pelisäännöt ja kulttuuri. Yrittäjälle oman terveyden huolehtiminen on tärkeää, mutta hän on kuitenkin itse vastuussa terveydenhuollon järjestämisestä. Omasta työkyvystään tulisi pitää erityisen hyvää huolta, sillä yrittäjä on yrityksensä tärkein instrumentti. (Hahtela ym. 2015, 118-119.)

Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisemassa kasvustrategiassa (STM 2014) terveysalaa kuvataan merkittäväksi globaaliksi kasvusektoriksi, jossa uudet innovaatiot ovat keskeisiä ja niiden kysyntä on viime kädessä sekä asiakaslähtöistä että globaaliala. Asiakaslähtöisyys sosiaali- ja terveysalalla luo mahdollisuuksia erityisesti niillä osa-alueilla, joissa terveysongelmat ovat kasvavassa suhteessa ja ongelmien ratkaisulle löytyy kysyntää markkinoilla. Ajankohtaisena mahdollisuutena voidaan nähdä esimerkiksi digitalisaation lisääntyminen koronapandemian myötä, jolloin erilaiset etäalustat nousivat suosioon kysynnän ja tarpeen kasvaessa. Sosiaali- ja terveysministeriön kasvustrategian perusteella voidaan päätellä, että terveysalan globaalisuuden lisääntyminen ja kansainvälistyminen luovat uusia mahdollisuuksia myös sosiaali- ja terveysalan yrittäjille. Lisäksi kansalaisten kasvava tietoisuus hyvinvoinnista ja sairauksien ennaltaehkäisemisestä lisäävät julkisen terveydenhuollon paineita. Tarjottujen palveluiden tulee muuttua sairauksien hoidosta sairauksien varhaiseen estämiseen sekä terveyden edistämiseen. Tämä luo mahdollisuuksia päteville ja sisäisesti yrittäjähenkisille sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille. Samoin väestön ikääntymisen aiheuttama terveyspalvelujen kasvava tarve ja toisaalta lääketieteen ja terveysteknologian jatkuva kehittyminen tuovat painetta sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuteen ja palveluiden järjestämiseen, nämä tekijät tulevat lisäämään kuntien tarvetta ulkopuoliseen tarjontaan (Terveyspalvelut 2011).

2.4 Hoivayrittäjyys

Hoivayrittäjyys on sosiaali- ja terveyshuollon yritystoimintaa, joka pitää sisällään eri väestö- ja ikäryhmien hoivan- ja huolenpidon palveluja. Hoivayrittäjät tuottavat hoivakoti- palveluja sekä asiakkaan kotiin vieviä hoivapalveluja, kuten esimerkiksi kotisairaanhoidajayrittäjät ja kotipalveluyrittäjät. Yleisimpiä sairaanhoitajien perustamia yrityksiä ovat hoito- ja kuntoutuskodit vanhuksille, vammaisille sekä mielenterveys- ja päihdepuolen asiakkaille sekä kotisairaanhoido- ja kotipalveluyritykset. (Sankelo & Åkerblad 2009a.) Hoiva-alan yrittäjyystoiminta on vielä verrattain uutta toimintaa Suomessa ja palveluyrityksessä vaaditaan vahvaa ammatillisuutta, kouluttautumista sekä vankkaa työkokemusta sosiaali- ja terveysalalta. Hoitotyön etiikan tulee näkyä vahvasti palvelualan toiminnassa ja pienyrityksissä asiakkaiden hoivantarve ja riippuvuus palveluntarjoajasta voivat kuormittaa yrittäjää niin henkisesti kuin fyysisestikin. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 20- 22.)

Hoivayrittäjän työ koetaan sitovana, työn- ja vapaa-ajan erottelu voi olla ajoittain haastavaa. Hoivayrittäjyys on vielä vahvasti naisvoittoinen ala, jolloin perhe-elämän ja työn yhteensovittamisessa voi syntyä haasteita. Sankelon (2010) mukaan hoivayrittäjät kokevat kuitenkin työssään paljon motivoivia tekijöitä, jotka vahvistavat hoivayrittäjien jaksamista ja voimavaroja. Työtään hoivayrittäjät voivat toteuttaa omaa ammattitaitoaan ja luovuutensa käyttäen ja työ koetaan pääsääntöisesti mielenkiintoisena, vastuullisena ja palkitsevana. Työn palkitsevuus ja itsenäisyys pienentävät työn aiheuttamaa ajoittaista stressin tunnetta. (Sankelo 2010, 20.)

Hoivayrittäjän yrittäjyystoimintaa säätelee sekä yksityiseen terveydenhuoltoon liittyvät lait, että kaikkia palveluntuottajiin liittyvät terveydenhuollon lait. Merkittävimmät yksityistä terveydenhuoltoa koskevat lait ovat laki yksityisestä terveydenhuollosta, laki potilaan asemasta ja oikeuksista, potilassvähinlaki ja henkilötietolaki. Keskeisimmät yksityistä terveydenhuoltoa koskevat lait ovat esitelty seuraavissa alaotsikoissa. (Suomen sairaanhoitajaliitto ry 2005, 51.)

2.5 Laki yksityisestä terveydenhuollosta

Suomessa terveydenhuollon palveluiden tuottajalla on oltava lupaviranomaisen lupa palveluiden antamiseen. Yrittäjän on haettava lupaa oman alueensa aluehallintovirastolta, jossa palvelua aiotaan antaa. Lupa on aina aluehallintovirasto kohtainen. Jos palvelua annetaan useammassa kuin kahdessa aluehallintovirasto alueella luvan myöntää sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Lupahakemukseen tulee liittää asiakirjat ja selvitykset, mikäli yrittäjä käyttää toisen terveydenhuollon palveluiden tuottajan tiloja ja laitteita. Jos terveydenhuollon ammattilainen toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana hänen ei tarvitse hakea erillistä lupaa aluehallintovirastolta. Tällöin riittää kirjallinen ilmoitus aluehallintovirastolle itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta. (Laki yksityisestä terveydenhuollosta 9a §, 1549/2009; Aluehallintovirasto 2019, 1-2.)

Terveydenhuollon palvelu on toimintaa, jota tarjotaan väestölle ja se kuuluu koululääketieteen piiriin, sekä kuuluu yleisesti hyväksytyyn kokemusperäiseen lääketieteelliseen tietoon. Vaihtoehtoisen lääkinnän palvelut eivät kuulu yksityisen terveydenhuollon pal-

velulain mukaiseen palveluun. Etäpalveluna tarjottava palvelu tarkoittaa sitä, että potilaan tutkiminen, seuranta, tarkkailu, diagnostiikka, hoitaminen tapahtuu videon välityksellä verkossa tai älypuhelimella välitettyä tietoa. Sairaaloiminnassa palveluun kuuluu ns. tukipalvelut, kuten vuodepaikka, majoitus, ruokailu sekä sairaalahenkilökunnan ympärivuorokautinen valvonta. (Aluehallintovirasto 2019, 3.)

Itsenäisellä ammatinharjoittajalla on oltava lupaviranomaisen hyväksymä terveydenhuollon palvelusta vastaava johtaja. Palvelusta vastaava johtaja huolehtii siitä, että tarjottu terveydenhuollon palvelu vastaa laissa asetettuihin säädöksiin ja määräyksiin. Terveydenhuollon palveluista vastaavan johtajan tulee olla terveydenhuollon ammattilainen, joka on määritelty lain n 2 §: ssä. Terveydenhuollon ammattilaisella tulee olla tehtävän hoitamiseen soveltuva koulutus sekä vähintään kahden vuoden työkokemus kyseisellä toimialalla. Koulutus ja työkokemus tulee liittää kirjallisena lupahakemukseen. Palvelusta vastaavalta johtajalta arvioidaan asiantuntemus tapauskohtaisesti ottaen huomioon palveluiden laajuus ja sisältö. Terveydenhuollon palveluista vastaava johtaja vastaa siitä, että yksityisen terveydenhuollon palvelu täyttää laissa asetetut vaatimukset riittävästä ja ammattitaitoisesta henkilökunnasta, asianmukaisista tiloista ja laitteista, toiminnan tulee olla lääketieteellisesti perusteltua ja potilasturvallisuutta edistävää. Palveluista vastaavan johtajan tulee huolehtia potilasasiakirjojen asianmukaisesta säilytyksestä sekä dokumentoinnista, huolehtia valvontaviranomaisille potilaskanteluista tulevat tiedot. Kaikkea toimintaa tulee ohjata laki potilaan asemasta ja oikeudesta 10 §. Palveluista vastaavan johtajan vaihtumisesta on aina ilmoitettava lupaviranomaiselle, joka edellyttää lupaviranomaisen hyväksyntää. (Aluehallintovirasto 2019, 3-4.)

Terveydenhuollon palveluiden tuottajan on laadittava toimintasuunnitelma, jossa tulee ilmetä, millaisia palveluita palveluiden tuottaja aikoo tarjota sekä selvittää henkilökunnan määrä, koulutustaso, laitteisto ja niiden käyttö, laitteiden huollon järjestäminen, kohde-ryhmästä, palvelun laajuudesta sekä laadusta. Itsenäisen ammatinharjoittajan tulee laatia myös omavalvontasuunnitelma, joka tulee toimittaa lupaviranomaiselle viimeistään aloitusilmoituksen mukana. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos on antanut määräyksen omavalvontasuunnitelmaan sisältyvistä vaatimuksista ja julkaissut omavalvontasuunnitelman mallipohjan. Tarvittaessa lupaviranomainen voi pyytää toimittamaan omavalvon-

tasuunnitelman haettaessa etäpalveluihin lupaa. Terveydenhuollon palveluita annettaessa toimintaedellytykset on oltava kunnossa. Toiminnan, tilojen sekä laitteistojen täytyy olla lääketieteellisesti asianmukaista. Kaikessa toiminnassa on otettava huomioon potilasturvallisuus. Etäpalveluita tuottavan ammatinharjoittajan (lääkäri, sairaanhoitaja, muu terveydenhuollon ammattihenkilö) on oltava yksityisen terveydenhuollon lain mukainen lupa vastaanotto toimintaan. Lupaviranomainen voi halutessaan asettaa lupaan ehtoja potilasturvallisuuden varmistamiseksi esimerkiksi henkilöstöstä, palvelujen määrästä, laitteista, tiloista, tarvikkeista ja toimintatavoista. (Aluehallintovirasto 2019, 4-6.)

Palvelujen tuottajan on esitettävä terveydenhuollon käytettävät tilat ja laitteet ennen niiden käyttöönottoa. Tarkastuksen tekee terveyslautakunnan viranhaltija, joka antaa tarkastuskertomuksen viipymättä. Tarkastuksen tarkoituksena on huolehtia siitä, että tilat ja laitteet, joissa palvelua annetaan, täyttävät potilasturvallisuuteen liittyvät seikat sekä ovat asianmukaiset palvelun laatuun nähden. Käyttöönottotarkastusta ei tarvitse tehdä, jos palvelua aiotaan antaa toisen terveydenhuollon toimipaikassa, jossa terveyslautakunnan viranomaisen on jo tarkastuksen suorittanut. Itsenäisen ammatinharjoittajan tulee tehdä ilmoitus toiminnan aloittamisesta ennen toiminnan käynnistymistä. Tähän ilmoitukseen on liitettävä tarkastuskertomus tiloista ja laitteista. Lupaviranomaisen hyväksymä terveydenhuollon palveluista vastaava johtaja allekirjoittaa aloitusilmoituksen. Ammatinharjoittaja on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti lupaviranomaiselle, mikäli toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia. Halutessaan lupaviranomainen voi velvoittaa ammatinharjoittajaa hakemaan uutta lupaa toiminnalleen. Jos toimitiloissa tapahtuu suuria oleellisia muutoksia, voi lupaviranomainen vaatia uutta käyttöönottotarkastusta. Tällaisia ovat yleensä toimipaikan laajentaminen uusiin tiloihin. Yrityksen Y-tunnuksen vaihtuminen vaatii aina uuden luvan hakemista lupaviranomaiselta. Toiminnan tilapäisestä keskeyttämisestä tai lopettamisesta tulee aina kirjallisesti ilmoittaa lupaviranomaiselle. Itsenäisen ammatinharjoittajan on toimitettava vuosittain toimintakertomus lupaviranomaiselle. Toimintakertomus tehdään sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymälle toimintakertomuslomakkeelle jokaiselta kalenterivuodelta helmikuun loppuun mennessä. Toimintakertomus on sähköinen ilmoitus, joka tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntajien rekisterissä; Valverissa. Toimipaikat, joissa toimii itsenäisiä terveydenhuollon ammatinharjoittajia, voivat sisällyttää myös näitä koskevat tiedot antamaansa toimintakertomukseen. Aluehallintovirastolla ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla

on oikeus saada tarvittavat tiedot tehtäviensä suorittamista varten palvelujen tuottajalta, ellei vaitiolovelvollisuudesta johtuen tämä ole este. Tiedot tilastoidaan valtakunnallisesti Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa. (Aluehallintovirasto 2019, 7-9.)

2.6 Laki potilaan asemasta ja oikeuksista

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 11 §:n mukaan on terveydenhuollon palveluita antavan toimipaikan nimettävä potilasasiamies. Lupahakemuksessa on käytävä ilmi potilasasiamiehen nimi, ammatti, koulutus, puhelinnumero sekä muut yhteystiedot. Laki yksityisestä terveydenhuollosta 4 § 5 kohta. Potilasasiamiehen tehtävänä on neuvoa potilaita potilaslakiin liittyvissä asioissa, avustaa potilasmuistutuksen tekemisessä, potilaan oikeuksista tiedottaminen sekä yleisesti potilaan oikeuksien edistäminen ja toteuttaminen. Jos potilasasiamies vaihtuu, on tästä tehtävä ilmoitus lupaviranomaiselle. Terveydenhuollon tuottajalla tulee olla asianmukainen vakuutus potilasvahinkolain vastuun varalle. Potilasasiakirjojen säilyttämisestä syntyy henkilötietolain (523/1999) mukainen henkilörekisteri. Asianmukaisesta säilytyksestä vastaa se toimipaikka, jossa potilasasiakirjat ovat syntyneet. Ammatinharjoittajan tulee merkitä lupahakemukseen selvitys potilasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista, säilyttämispaikka sekä rekisteripidosta vastaava henkilö. Potilasasiakirjojen säilyttämisessä tulee noudattaa potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 12 §:n (653/2000) sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetusta potilasasiakirjoista (298/2009) ja lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007). Jos itsenäinen ammatinharjoittaja toimii toisen terveydenhuollon toimipisteessä, hän voi halutessaan tehdä sopimuksen potilasasiakirjojen ylläpidosta. Potilasrekisteristä on laadittava henkilötietolain 10 §:n mukainen rekisteriseloste. On myös huolehdittava henkilötietolain 24 §:ssä mukainen informaatiovelvoitteen toteutuminen. Toiminnan päättyessä ammatinharjoittaja on velvollinen ilmoittamaan lupaviranomaisille, miten potilasasiakirjat tullaan säilyttämään toiminnan loppumisen jälkeen. (Aluehallintovirasto 2019, 6-7.)

2.7 Potilasvahinkolaki

Laki säättää potilaan oikeuksista saada korvausta hänelle terveydenhuollossa aiheutuneesta vahingosta. Terveyden- tai sairaanhoitotoimintaa harjoittavilla on oltava vakuutus

tämän lain mukaisen vastuun varalta. Vakuutusvelvollisuus on määrätty laissa ja vakuutuksen ottamisen laiminlyönnistä määräytyy noin kymmenkertainen vakuutusmaksu maksamattomalta ajalta (Potilasvahinkolaki 585/1986 2013).

2.8 Henkilötietolaki

Henkilötietolain tarkoituksena on toteuttaa yksityiselämän suojaa ja muita yksityisyyden suojaa turvaavia perusoikeuksia henkilötietoja käsiteltäessä sekä edistää hyvän tietojenkäsittelytavan kehittämistä ja noudattamista. Asiakastietojen luovuttamisesta ja salassapitosäädöksistä, laki velvoittaa tietojenkäsittelytavan ja rekisterin pitämisen. Vaitiolovelvollisuus (12 §, 15 §, 23 §) Potilaan terveystiedot, sairaudet, vammaisuus, toimenpiteet tai muut vastaavat asiat ovat salassa pidettäviä ja rangaistavia jos vaitiolovelvollisuutta rikkoo. Laki koskee palveluntuottajaa ja hänen palveluksessa olevia työntekijöitä vaitiolovelvollisuus jatkuu työsuhteen tai tehtävän päättymisen jälkeen. (Henkilötietolaki 523/1999 2013.)

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata sairaanhoitajan yrittäjäksi ryhtymiseen yhteydessä olevia tekijöitä.

Opinnäytetyön tavoitteena on edistää sairaanhoitajien ryhtymistä itsenäiseksi ammattiharjoittajaksi.

Tutkimuskysymykseksi muodostui:

1. Mitkä tekijät ovat yhteydessä sairaanhoitajien haluun ryhtyä yrittäjiksi?

4 Opinnäytetyön tutkimukselliset menetelmät

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen, eli laadullinen. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään jotakin tiettyä ilmiötä kuvailemalla ja tulkitsemalla tutkittavana olevaa ilmiötä, tapahtumaa tai toimintaa (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85 – 86). Laadullisen tutkimuksen etuja ovat joustavuus, luovuus sekä strukturoimattomuus. Tyypillistä laadulliselle tutkimukselle on kerätä perusteellisesti tietoa ja aineistoa todellisista tilanteista. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2009, 164.)

Laadullista tutkimusta ohjaavat tutkimuskysymykset, jotka selittävät tutkittavaan aiheeseen liittyviä asiayhteyksiä, sekä selittävät mitä ja miksi jotakin tapahtuu. Tutkimuksen aineistossa kuvataan tutkittavaa ilmiötä. Sisällönanalyysiä hyödynnetään kaikessa laadullisessa tutkimuksessa ja sisällönanalyysin tarkoituksena on muodostaa selkeä kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 107–108.)

Dokumenttianalyysi on tutkimuksellinen lähestymistapa, jossa käytetään valmista, eli olemassa olevaa tietoa. Aineistona käytetään materiaalia, joita on julkaistu esimerkiksi sanomalehtien tai aikakauslehtien artikkeleina, asiantuntijalausuntoina, kirjallisuudessa tai tilastoissa. Dokumenttianalyysissä kiinnostuksen kohteena ovat sellaiset tutkimusaineistot, joita ei saa koostettua suorien tai välittömien havaintojen avulla. Dokumenttianalyysin vahvuus tutkimusmenetelmänä on se, että sen avulla on mahdollista tarkastella lähietäisyydeltä, millaisena tutkittavana oleva ilmiö esiintyy luonnollisessa ympäristössään. (May 2011, 191-209.) Dokumenttianalyysissä käytettyä aineistoa ei ole luotu tyypillisesti tutkimuskäyttöä varten ja aineisto voi kuvautua tieteellisestä näkökulmasta puutteellisenä. Valikoituneella aineistolla voidaan kuitenkin kuvailla tutkittavaa ilmiötä (Bowen 2009, 27-40).

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui dokumenttianalyysi, sillä tiedonhaun kautta tutkimuskysymykseen vastaavaan aineistoon valikoitui tutkitun tiedon lisäksi kirjallisia dokumentteja, joita ei varsinaisesti ole tarkoitettu tutkimuskäyttöön. Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyteen siirtymisen syistä löytyi tutkimuksia niukasti, valtaosa sairaanhoitajien yrittäjyyttä koskeva tutkimus käsitteli aihetta näkökulmasta, jossa sairaanhoitaja on jo siirtynyt sosiaali- ja terveysalan yrittäjäksi. Näistä syistä opinnäytetyöhön valikoitui

muun muassa Pro Gradu-tutkielmia sekä sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyteen liittyvien asiantuntijoiden kirjoituksia alan eri ammattilehdissä. Vaikka osa aineistosta ei ole tarkoitettu tutkimuskäyttöön, niillä oli merkitystä tutkimuskysymyksen vastauksien saamisessa.

Dokumenttianalyysin tavoite on analysoida aineistoa järjestelmällisesti sekä luoda tutkitavasta aiheesta selkeä kuvaus, jolloin aineistosta voidaan tehdä selkeitä sekä luotettavia johtopäätöksiä. Dokumenttianalyysi erotellaan kahteen eri analyysitapaan, jotka ovat sisällönanalyysi ja sisällönerittely. (Ojasalo - Moilanen & Ritalahti, 2015.) Alla olevassa kuviossa (Kuvio 1) on esitelty dokumenttianalyysin eteneminen.

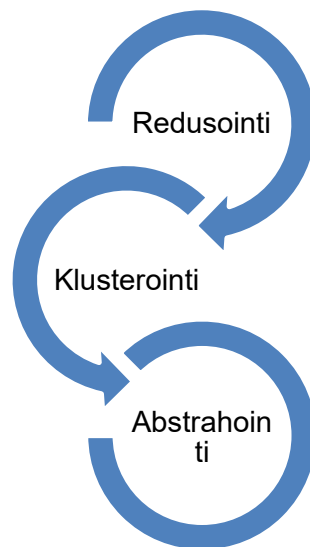
Kuvio 1. Dokumenttianalyysin eteneminen

Dokumenttianalyysissä tutkimusprosessi käynnistyy aineiston valmistelusta, jonka jälkeen edetään aineiston analyysin ja pelkistämisen kautta tuloksien ja johtopäätösten tekoon. Aineiston analyysissä hyödynnetään joko aineistolähtöistä- tai teorialähtöistä sisällönanalyysiä. (Ojasalo ym. 2015.) Tässä opinnäytetyössä on käytetty aineistolähtöistä sisällönanalyysiä.

Aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä opinnäytetyön aineisto järjestettiin mahdollisimman tiiviiksi, jotta aineistosta saatiin mahdollisimman luotettavia johtopäätöksiä. Tässä opinnäytetyössä etsittiin ennen kaikkea kerätystä aineistoista sellaisia merkityksiä, jotka etsivät laajempia syitä sairaanhoitajien siirtymisestä palkkatyöstä itsenäiseksi sosiaali- ja terveysalan yrittäjiksi.

Sisällönanalyysin tavoite on kuvata kerättyä tutkimusaineistoa objektiivisesta näkökulmasta. Aineistolla käsitetään tieteelliset artikkelit, haastattelut, keskustelut, kirjat ja kirjalliseen muotoon saatetut raportit. Tutkittavasta aiheesta saadaan tarkka ja tiivistetty kuvaus sisällönanalyysin kautta. Laadullisen aineiston sisällönanalyysi kokoaa hajanaista aineistoa ja luo siitä selkeää informaatiota, jonka avulla aineistosta voidaan tehdä selkeitä ja luotettavia johtopäätöksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108.)

Sisällönanalyysin voi toteuttaa kolmella eri tavalla: aineistolähtöisesti, teoriaohjaavasti tai teorialähtöisesti. Tässä opinnäytetyössä sisällönanalyysi on toteutettu aineistolähtöisesti, eli induktiivisesti. Induktiivinen sisällönanalyysi toteutuu kolmessa eri osassa. Ensimmäiseksi aineisto pelkistetään, eli redusoidaan. Toisessa vaiheessa aineisto ryhmitellään, eli klusteroidaan. Viimeiseksi aineistolle luodaan teoreettiset käsitteet, eli aineisto abstrahoidaan. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 103–123.) Alla olevassa kuviossa (Kuvio 2) on esitelty induktiivisen sisällönanalyysin vaiheet.

Kuvio 2. Induktiivisen sisällönanalyysin vaiheet (Mukailten: Tuomi & Sarajärvi 2009, 108-109).

Aineistolähtöisen sisällönanalyysin ensimmäisenä tehtävänä on analyysiyksikön määrittäminen. Määrittästä ohjaavat asetetut tutkimuskysymykset sekä aineiston laatu (Elo & Kyngäs 2008, 107–115). Tässä opinnäytetyössä analyysiyksiköiksi valikoitui sanat sekä lauseet, jotka vastasivat esitettyyn tutkimuskysymykseen. Analyysiyksiköiden valinnan jälkeen valikoitunut aineisto luettiin useamman kerran lävitse. Aineiston lukeminen on aktiivista ja vuorovaikutteista. Aineistoista haetaan vastauksia asetettuihin tutkimuskysymyksiin, jolloin luodaan analyysille pohjaa. Opinnäytetyön sisällönanalyysi käynnistyi alleviivamalla kaikki tutkimuskysymykseen vastaavat kohdat opinnäytetyöhön valikoituneesta aineistosta. Alkuperäisilmaukset kerättiin ylös niiden alkuperäisessä muodossaan. Nämä alkuperäisilmaukset kerättiin yhteen ja niistä luotiin pelkistykset. Pelkistetyt ilmaukset yhdistettiin alakategorioiksi ja alakategorioiden yhdistämisen jälkeen muodostettiin yläkategoriat. Yläkategoriat yhdistyivät yhdistäviksi kategorioiksi, joista muodostuivat teemat tulososioon.

Tässä opinnäytetyössä pelkistämällä tarkoitetaan alkuperäisilmauksista saadun tiedon saattamista yksinkertaiseen muotoon, eli muodostetaan pelkistetty ilmaisu. Pelkistäminen on informaation tiivistämistä ja osiin pilkkomista. Alkuperäisaineistosta saadaan pelkistetty ilmaisu karsimalla siitä kaikki epäolennainen pois. Pelkistettäessä ilmaisuja on huolehdittava, ettei alkuperäisilmaisun tarkoitus muutu. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 109.)

Seuraavassa vaiheessa pelkistetyt ilmaukset kerätään luetteloiksi ja edelleen niistä muodostellaan ryhmiä samankaltaisuuksien ja eroavaisuuksien mukaan. Samankaltaiset ryhmät nimetään kuvaavalla nimityksellä, jolloin näistä muodostuvat alakategoriat. Viimeiseksi aineisto käsitteellistään, eli abstrahoidaan. Yläkategoriat nimetään kerättyjä alaluokkia kuvaavasti. Abstrahointia jatketaan niin pitkälle, kuin se on tarkoituksenmukaista työn sisällön kannalta (Elo & Kyngäs 2008, 107–115). Alla olevassa taulukossa (taulukko 1) on esitelty esimerkki alkuperäisilmauksista, pelkistyksistä, ala- ja yläkategorioista.

Taulukko 1. Esimerkki alkuperäisilmauksista, pelkistyksistä, ala- ja yläkategorioista

Alkuperäisilmaus	Pelkistys	alakategoria	yläkategoria
Sairaanhoidajien halukkuutta ryhtyä yrittäjiksi lisää muun muassa tavanomaiseen palkkatyöhön liittyvät epäkohdat	Palkkatyön epäkohdat Työn paljous ja kiire Autonomian puute	Palkkatyöhön liittyvät epäkohdat	Tekijöitä jotka liittyvät palkkatyöhön
Tällaisia epäkohtia ovat työn paljous ja kiire, autonomian puute, vähäiset vaikutusmahdollisuudet, rooliristiriidat ja vuorovaikutuksen ongelmat	Vähäiset vaikutusmahdollisuudet Rooliristiriidat Vuorovaikutuksen ongelmat		

Opinnäytetyössä tutkimuskysymyksen ja aiheen rajaukseen on käytetty PICO/PICo menetelmää. Asiasanoja määriteltäessä on otettava huomioon synonyymit sekä englanninkielessä käytetyt käsitteet. Tutkimusasetelmaksi määritellään oman tutkimuksen mukaisesti joko määrällinen tutkimusasetelma tai laadullinen tutkimusasetelma. Tässä opinnäytetyössä käytetään laadullista tutkimusasetelmaa, jonka osat ovat P=potilasryhmä/population, I=mielenkiinnon kohde/phenomen of interest ja, Co=konteksti/context. (Hotus 2019.) Alla olevassa taulukossa on esitelty opinnäytetyön tutkimuskysymyksen ja aiheenrajaukseen käytettyä PICO/PiCo-menetelmän taulukko (taulukko 2).

Taulukko 2. Tiedonhaun tueksi on laadittu PICO taulukko (Mukaiillen Hotus 2019.)

	P	I	-	Co
PICon osat	Sairaanhoidaja	Yrittäjyys	-	Yrittäjä
	Terveydenhuollon ammattilainen		-	Yrittäjyys
	Hoivayrittäjä		-	Yrittäjyys
	Sosiaali- ja terveysala			yrittäjyys

Tutkitun tiedon löytämiseksi on käytetty sosiaali- ja terveysalan tietokantoja. Hakusanojen tueksi on laadittu PICO- taulukko, jonka avulla haut ovat tehty. Tiedonhakuun käytettiin seuraavia tietokantoja: Medic ja Cinahl. Testihakujen perusteella vuosirajaukseksi asetettiin aineisto, jotka ovat julkaistu ennen vuotta 2005, sekä julkaisut, joista ei ole saatavilla kokonaista versiota. Ulkopuolelle on rajattu myös maksulliset julkaisut. Opin- näytetyön kieli on rajattu suomen- ja englanninkielisiin tutkimuksiin. Alla olevassa taulukossa (taulukko 3) on esitelty opinnäytetyöhön valikoituneen aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit.

Taulukko 3. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Vuodesta 2005 lähtien olevat julkaisut	Julkaisuvuoden ulkopuolelle jäävät haut
Aineiston kieli suomi tai englanti	Julkaisun kieli muu kuin suomi tai englanti
Maksuton julkaisu	Maksullinen julkaisu
Julkaisu vastaa tutkimuskysymykseen, artikkelin näkökulma tulee olla sosiaali- ja terveysalan yrittäjyydessä	Julkaisu ei vastaa tutkimuskysymykseen, julkaisu ei liity sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyteen

Seuraavassa taulukossa on esitelty tiedonhaussa käytetyt hakusanat ja valikoituneet aiheet tietokannoittain (taulukko 4).

Taulukko 4. Tiedonhaussa käytetyt hakusanat tietokannoittain

Tietokanta	Hakusanat	Hakutulokset	Otsikko ta- solla valitut	Abstraktin mukaan va- litut	Valitut
Medic	Sairaanhoi- taj* AND yrittä*	10	5	4	4
	Hoivayrittä*	6	5	2	2
	Sosiaali- ja terveys* AND yrittä*	39	1	1	0
	Terveydenh* and yrittä*	35	2	2	0
Cinahl	Nurse AND Entrepreneur	50	13	10	5
	Care AND Entrepreneur	48	1	1	0
	Sosial and health AND Entrepreneur	14	0	0	0
	Healt care AND En- trepreneur	35	0	0	0

Manuaalinen haku		1	1	1	1
Yhteensä		238	28	21	12

Tiedonhaun jälkeen hakutulokset käytiin suunnitellusti läpi. Ensimmäiseksi hakutuloksista luettiin otsikot, joiden perusteella valikoitui opinnäytetyön aiheeseen sopivat aineistot. Hakusanoilla saatiin yhteensä 238 osumaa, joista otsikon perusteella valikoitiin 28 aineistoa. Abstraktin lukemisen jälkeen aineistossa oli 28 osumaa ja koko aineiston lukemisen jälkeen analysoitavaksi jäi yhteensä 11 aihealueeseen kuuluvaa ja opinnäytetyössä tutkittavaa ilmiötä käsittelevää, kriteerit täyttävää aineistoa. Manuaalisella haulla löydettiin vielä yksi kriteerit täyttänyt aineisto, jolloin lopulliseen aineistoon valikoitui yhteensä kaksitoista aineistoa. Valikoitunut aineisto on esitelty liitteessä 2 (liite 2).

5 Tulokset

Tämän opinnäytetyön tulokset koostuvat 12:sta valituista tutkimusartikkeleista, artikkeleista ja tutkimuksista, joista etsittiin vastauksia esitettyyn tutkimuskysymykseen tekijöistä, jotka ovat yhteydessä sairaanhoitajien haluun ryhtyä yrittäjäksi. Seuraavien otsikojen alla on esitelty opinnäytetyön tulokset.

5.1 Palkkatyöhön liittyvät tekijät

Palkkatyöhön liittyvät tekijät muodostuvat seuraavista alakategorioista: palkkatyöhön liittyvät ristiriidat, resursseihin liittyvät haasteet sekä emotionaalista kuormitusta lisäävät tekijät (Taulukko 5).

Sairaanhoitajat kokevat palkkatyössä useita epäkohtia, jotka lisäävät sairaanhoitajien kiinnostusta ryhtyä yrittäjäksi. Näitä epäkohtia ovat työn paljous ja kiire, joka vaikuttaa siihen, että työtä ei pystytä tekemään itseään tyydyttävällä tavalla. Sairaanhoitajat ovat kokeneet myös negatiivisiksi asioiksi palkkatyössä vähäiset vaikutusmahdollisuudet

omaan työhön, autonomian puute, rooliristiriidat, huonot työajat sekä huono vuorovaikutus muiden ammattiryhmien kanssa. Nämä tekijät ovat käynnistäneet ajatuksen oman yrityksen perustamisesta. Pitkään palkkatyötä tehnyt sairaanhoitaja voi myös haluta vaihtelua ja muutosta elämäänsä, jota yrittäjäksi ryhtyminen tarjoaa. Palkkatyössä koetut ongelmat haastavat kyvykkäitä sairaanhoitajia ryhtymään yrittäjiksi. (Sankelo 2008a, 33.)

Sairaanhoitajat ryhtyvät usein yrittäjiksi, koska he kokevat työpaikoillaan hallinnollisia ongelmia, hoitajamitoitusten vuoksi uupumista, jatkuvaa ääri rajoilla työskentelemistä sekä jatkuvaa kiireen tunnetta, jolloin he eivät kykene tarjoamaan parasta mahdollista hoitoa. Liian vähäiset henkilöstöresurssit ja kasvavat potilasmäärät tekevät hoitajien työtahdistasta varsin kuormittavaa. Julkisella sektorilla liian vähäiset hoitajaresurssit aiheuttavat palkkatyössä oleville sairaanhoitajille jatkuvaa ääri rajoilla olemasta, epäkunnioituksen tunnetta sekä kontrollin menettämisen tunnetta. Sairaanhoitajat kokevat menettäneensä arvonsa, joka itsessään lisää sairaanhoitajien kokemaa turhautumista palkkatyöhön. Eri ammattiryhmien välillä on epätietoisuutta tehtävienjaossa ja vastualueissa ja tämä aiheuttaa eri ammattiryhmien välillä ristiriitatilanteita. Sairaanhoitajat kokivat myös, etteivät tule kuulluksi esimiestasolla. (Brock 2010, 285-286; De Carlo 2005, 293-294.)

Yrittäjäksi ryhtymisen taustalla on myös rakenteellisia tekijöitä. Työttömyys tai sen uhka, työsuhteiden määräaikaisuus tai epävarmuus työn jatkumisesta saattavat olla tekijöitä, jotka vaikuttavat yrittäjäksi ryhtymiseen (Helisten 2008, 39-41).

Taulukko 5. Yläkategoria: palkkatyöhön liittyvät tekijät

Yläkategoria	Alakategoria
Palkkatyöhön liittyvät tekijät	Palkkatyön ristiriidat
	Resursseihin liittyvät haasteet
	Emotionaalista kuormitusta lisäävät tekijät

5.2 Tekijöitä, jotka liittyvät sairaanhoitajan autonomian- ja itsensä toteuttamisen tarpeeseen

Yläkategoria sairaanhoitajan autonomian- ja itsensä toteuttamisen tarve muodostui seuraavista alakategorioista: autonomian mahdollistuminen, muutoksen kaipuu, vaihtoehto opiskelulle tai työttömyydelle, itsensä kehittämisen tarve, omien arvojen ja tavoitteiden tavoittelu ja halu johtaa työtään (Taulukko 6).

Sairaanhoitajat ryhtyvät yrittäjiksi, sillä he kokevat tarvetta toteuttaa työtään omalla tavallaan. Hoitotyön yrittäjyys edistää sairaanhoitajien autonomiaa oman työnsä suhteen ja sairaanhoitajayrittäjä voi toteuttaa työtään innovatiivisesti omalla tavallaan, sekä ovat itse vastuussa päätöksistään. Yrittäjäksi ryhtymisen ensisijainen syy ei ole parempi ansiotaso, merkittävimpänä tekijöinä ovat yrittäjyyden tuoma itsenäisyys sekä vaikutusmahdollisuudet omaan työhön. Yrittäjyys edistää sairaanhoitajan työnkuvan monipuolisuutta, tyytyväisyyttä ammatinvalintaan ja laadukkaita palveluita tarjoamalla sairaanhoitajayrittäjät nostattavat imagoaan sekä arvostavat itseään enemmän verrattuna tavanomaiseen palkkatyöhön. (Helisten 2008, 39-41; Lehtinen 2014, 40-45; De Carlo 2005, 293-295.)

Yrittäjyys koetaan mielenkiintoisena, itsenäisenä ja henkisesti palkitsevana työnä, jossa yrittäjä voi toteuttaa itseään. Myös mahdollisuus edetä omalla urallaan tukee sairaanhoitajien ryhtymistä yrittäjäksi. Yrittäjyydessä motivoivat sekä sisäiset että ulkoiset tekijät. Sisäisinä tekijöinä ovat muun muassa halu itsenäiseen työhön sekä yrittäjyyden tuoma henkinen tyydytys. Sisäisesti motivoitunut yrittäjä pysyy toimeliaana työstä saatavien haasteiden vuoksi. (Lahtela 2009, 56-57; Da Silva Copelli 2019, 293-294; Lankinen 2012, 51-53.)

Sairaanhoitajat kokevat houkuttelevaksi myös yrittäjän vapauden ja itsenäisyyden. Yrittäjänä sairaanhoitaja voi itse määrittellä milloin ja missä määrissä haluaa työskennellä. Isoksi motiiviksi on nostettu esille myös halua antaa asiakkaille ja potilaille enemmän ja parempaa hoivaa verkkaisemmalla työtahdilla itseään tyydyttävällä tavalla. Lisäksi yrittäjyyden koetaan mahdollistavan kehittää ja toteuttaa itseään. Mahdollisuus toteuttaa itseään edistää työhyvinvointia. (Bark 2016, 28; Sankelo 2008, 32; Lankinen 2012, 51-53.)

Sairaanhoitajan työ yrityksen omistajana sekä johtajana edistää hoitotyön toteuttamista ja johtamista omien näkemysten mukaisesti. Työskentely yrityksen johtajana on monipuolista ja vastuullista. Osa yrittäjyyteen lähteneistä hoitajista kokevat halua johtaa itse omaa liikeyritystään toiselle työskentelyn sijaan. Yrittäjillä on tarve ottaa vastuuta, päättää strategioista ja työtavoista. Yrittäjien motiivina toimivat halu tarjota asiakaslähtöisempiä ja laadukkaimpia palveluita. Taloudellinen menestys ja palkkatyöhön verrattuna paremmat ansiotulot eivät näyttäyty ensisijaisena syynä yrittäjyyteen ryhtymisessä. (Helisten 2008, 41; Sankelo & Åkerblad 2009, 27-31.)

Yrittäjäksi ryhtymiseen liittyviä motivoivia tekijöitä olivat yleisesti mahdollisuus itsenäiseen työhön, vapaus, muutoksen kaipuu sekä uusien haasteiden etsiminen. Osalle yrittäjistä oman yrityksen perustaminen merkitsee pitkäaikaisen haaveen toteutumista. Itsensä työllistäminen tarjoaa mahdollisuuden työskennellä omien tavoitteiden ja arvojen puolesta. Yrittäjänä sairaanhoitaja voi tarjota erilaisia palveluja suoraan asiakkaalle ja on itse vastuussa toiminnastaan. (Helisten 2008, 39-41; Lehtinen 2014, 27-32.)

Taulukko 6. Yläkategoria: Tekijöitä, jotka liittyvät sairaanhoitajan autonomian- ja itsensä toteuttamisen tarpeeseen

Yläkategoria	Alakategoria
Tekijöitä, jotka liittyvät sairaanhoitajan autonomian- ja itsensä toteuttamisen tarpeeseen	Autonomian mahdollistuminen
	Muutoksen kaipuu
	Vaihtoehto opiskelulle tai työttömyydelle
	Itsensä kehittämisen tarve
	Omien arvojen ja tavoitteiden tavoittelu
	Halu johtaa työtään

5.3 Yhteiskunnan rakenteisiin liittyvät tekijät

Yläkategoria Yhteiskunnan rakenteisiin liittyvät tekijät muodostuivat alakategorioista väestörakenteiden muutokset ja kasvavat terveydenhuollon kulut (Taulukko 7).

Väestön ikääntyminen, pitkäaikaissairauksien lisääntyminen sekä näistä syistä johtuva julkisen terveydenhuollon kuormittuminen sekä kasvavat kulut haastavat sairaanhoitajia ryhtymään yrittäjiksi. Väestörakenteen muutos lisää yrittäjien osuutta terveydenhuollon palveluiden tarjoajina. Yrittäjyys mahdollistaa itsensä työllistämisen ja yrittäjänä sairaanhoitaja uudistaa palveluntuotantoa sekä johtajuutta. Väestön ikääntyminen ja julkisen

terveydenhuollon kasvavat kulut luovat jo olemassa olevillekin yrityksille positiivisia tulevaisuuden näkymiä ja hyviä kasvumahdollisuuksia. (Sankelo 2008, 31-33; Lehtinen 2014, 14-16.)

Taulukko 7. Yläkategoria: Yhteiskunnan rakenteisiin liittyvät tekijät

Yläkategoria	Alakategoria
Yhteiskunnan rakenteisiin liittyvät tekijät	Väestörakenteen muutokset
	Kasvat terveydenhuollon kulut

6 Pohdinta

6.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tulosten perusteella yrittäjäksi ryhtymisen syiksi nousi itsenäisyyden-, vaikuttamisen- ja itsensä toteuttamisen tarve. Sairaanhoidajayrittäjillä on tarve kehittää palveluita ja tarjota asiakkaille parempia palveluita. Yrittäjäksi ryhtymiseen vaikuttavat monet tekijät, ulkoiset olosuhteet, vallitseva kulttuuri sekä ihmisen persoonallisuuteen liittyvät seikat. Suomessa sosiaali- ja terveysalan yrittäjyysmahdollisuuksia ovat lisänneet monet tekijät, kuten esimerkiksi väestön ikääntyminen, digitalisaatio sekä kansalaisten itsemääräämisoikeus tarvitsemien palveluiden suhteen. (Kovalainen & Österberg 2006.) Opinnäytetyön aihe on tärkeä ja ajankohtainen, sillä suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle erilaisten hoivapalveluiden tarve tulee kasvamaan, jolloin tarvitaan julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden lisäksi yksityisiä palveluntarjoajia vastaamaan kysyntään. Yksityisyrittäjien osuus sosiaali- ja terveysalan palveluiden tuottajina ovat voimakkaassa

kasvussa, joten on tärkeä tunnistaa ja ymmärtää yrittäjäksi ryhtymisen syitä ja taustatekijöitä. Sairaanhoidajien sosiaali- ja terveysalan yrittäjäyys on lisääntynyt kuitenkin vasta 2000-luvulla ja aihe on verraten vähän tutkittu.

Palvelut 2020- hanke toteaa, että väestön ikääntyminen tulee koskettamaan erityisesti sosiaalipalvelualaa. Palvelukysyntää tulee kasvattamaan erityisesti hoidon ja hoivan tarve, joka tulee lisääntymään voimakkaasti. Tulevaisuudessa pyritään vahvistamaan erityisesti iäkkäiden pärjäämistä kotona ja toimintakyvyn säilyttämistä. Väestön ikääntyminen ja siitä seuraava palvelutarpeen kasvu on otettava huomioon myös koulujen aloituspaikkojen mitoittamisessa. Tilastokeskuksen (2017) mukaan Suomessa vuonna 2017 65-84- vuotiaiden määrä oli 18.7 % koko väestöstä ja yli 85-vuotiaiden määrä 2,7 %, eli yhteensä 1,18 miljoonaa yli 65-vuotiasta. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2006, 50–63; Tilastokeskus 2017.)

Yleisimpiä sairaanhoidajien perustamia yrityksiä ovat hoiva-, hoito- ja kuntoutuskodit vanhuksille, mielenterveys- ja päihdekuntoutujille, vammaisille, sekä kotisairaanhoido. Opin- näytetyön tulosten mukaan syyt, jonka vuoksi sairaanhoidajat ryhtyvät yrittäjiksi ovat palkkatyötä tekevän sairaanhoidajan kokemat epäkohdat palkkatyössä, kuten esimerkiksi työn paljous, kiire, jatkuva stressi ja kuormittuneisuuden tunne, vähäiset vaikutusmahdollisuudet sekä huonot työajat ja kolmivuorotyön asettamat haasteet. Sairaanhoidajia motivoi yrittäjyydessä yrittäjyyden tuoma vapaus, itsenäisyys, oman työmäärän ja -tahdin säätely ja halu tarjota korkealaatuista hoitoa. (Sankelo 2008, 31-33.)

Sankelo & Åkerblad (2010) ovat tuoneet esille, että suurella osalla suomalaisista yrittäjistä ei ole aiempaa esihenkilökokemusta tai johtamiskoulutusta. Sairaanhoidajien valmiuksia toimia yksityisyrittäjinä ja yritysten johtajina tulisi vahvistaa jo sairaanhoidajien perusopintojen aikana, sillä yrittäjänä toimivien sairaanhoidajien työnkuva on varsin laaja ja toimenkuvaan kuuluu lähijohtamisen lisäksi, asiakastyö, toiminnan organisointi, hallinnolliset paperityöt, yrityksen imagosta huolehtiminen sekä rekrytointi. Yrittäjinä toimivat sairaanhoidajat ovat raportoineet johtajuuden omaksumisen olevan vaikeaa ja yrittäjäyysosaamisen puutetta pidetään keskeisenä esteenä sairaanhoidajien ryhtymisessä yrittä-

täjiksi. Samoin hoivayrittäjät, joilla on johtajuuskoulutusta tai aiempaa esihenkilökoke-
musta, voivat henkisesti paremmin ja heillä on parempi työteho. (Sankelo & Åkerblad
2010, 20-21.)

Yrittäjäksi ryhtymisestä on tullut kiinnostava uravaihtoehto sairaanhoitajille. Yrittäjänä
toimiminen ja halu ryhtyä yrittäjäksi ovat lisääntymässä. Merkittävimpiä asioita yrittäjäksi
ryhtymisessä on halu tehdä työtä ja menestyä, määrätietoisuus, aloitekyky, riskinotto-
kyky, innovatiivisuus, halu kehittyä sekä aktiivisuus. (Laitinen 2008, 21-24; Rissanen &
Sinkkonen 2004, 12-24.)

6.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Kvalitatiivista tutkimusta tekevän tutkijan työssä nähdään tiettyjä riskitekijöitä, koska me-
netelmässä tutkija työskentelee yksin. On vaarana, että tutkija tulee sokeaksi omalle tut-
kimukselleen. Näin ollen tutkija saattaa tutkimusprosessin edetessä olla täysin vakuut-
tunut johtopäätöksensä oikeellisuudesta ja todellisuudesta, vaikka näin ei välttämättä
olisi. Tätä kutsutaan holistiseksi harhaluuloksi tai virhepäätelmäksi. Kvalitatiiviselle tutki-
musmenetelmälle on kuitenkin olemassa luotettavuuden arviointimenetelmiä. Näitä ovat
uskottavuus, siirrettävyys, riippuvuus ja vahvistettavuus. Tutkijan on tärkeä perehtyä
juuri näihin kriteeristöihin kvalitatiivista tutkimusta tehdessä. (Kankkunen – Vehviläinen
& Julkunen 2013, 197-198.)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden mittareina käytetään esimerkiksi tutkimuksen
kohdetta ja -tarkoitusta, aineiston keruuta sekä analysointia, sekä tutkijan omaa kiinnos-
tuneisuutta tutkimusaihetta kohtaan. Luotettavuuden arviointi kohdistuu koko tutkimus-
prosessiin; aineiston keräämiseen, analysointiin ja tulosten raportointiin. Laadullisessa,
kvalitatiivisessa, tutkimuksessa luotettavuutta voidaan vahvistaa siten että laaditut tutki-
muskysymykset vastaavat esitettyihin tutkimuskysymyksiin. Selkeä, ymmärrettävä ku-
vaus tutkimuksen eri vaiheista ja tuloksista lisäävät myös tutkimuksen luotettavuutta, eli
reliabiliteettia. Hakuprosessi ja hakutulokset tulee raportoida niin selkeästi, että hakutu-
lokset ovat toistettavissa, riippumatta tutkijasta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 134 – 135.)

Tämän opinnäytetyön luotettavuutta on pyritty vahvistamaan tiedonhaun läpinäkyvyydellä. Käytetyt tietokannat, hakusanat ja tulokset ovat esitelty taulukoissa (taulukko 4). Valitun aineiston sisäänoton ja poissulun kriteerit ovat esitelty taulukossa 3.

Totuudenmukaisella sisällönanalyysin toteuttamisella, analyysin vaiheiden esittämisellä sekä aineiston objektiivisella analysoinnilla lisätään tutkimuksen uskottavuutta (Kankkunen ym. 2013, 197–198). Tässä opinnäytetyössä uskottavuutta on pyritty vahvistamaan kuvaamalla tehdyn analyysin vaiheita tarkasti ja esimerkkien avulla.

Läpinäkyvyyttä on lisätty havainnollistavilla esimerkeillä analyysin teon vaiheista ja prosesseista, jolloin lukija saa luontevan kuvan siitä, miten analyysin prosessi on edennyt pelkistyksistä ja niiden luokitteluista ala- ja yläkategorioihin (Taulukko 1).

Siirrettävyydellä tarkoitetaan tutkimusasetelman siirtämistä ja hyödyntämistä toisenlaisessa tutkimusympäristössä. Siirrettävyyttä vahvistetaan koko tutkimusprosessin eri vaiheiden tarkalla kuvaamisella (Kankkunen ym. 2013, 197—198).

Riippuvuudella ja vahvistettavuudella tarkoitetaan sitä, että tutkimus on toteutettu tieteellisen tutkimuksen ohjeita ja periaatteita noudattaen (Kankkunen ym. 2013, 217). Tulosten raportointi tulee olla tarkkaa ja yksityiskohtaista, jolloin lukija kykenee arvioimaan ja hahmottamaan, miten tutkimustulokset ovat syntyneet. Tässä opinnäytetyössä on pyritty riippuvuutta ja vahvistettavuutta lisäämään noudattamalla tieteellisen tutkimuksen ohjavia periaatteita.

Opinnäytetyössä noudatetaan tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja, joita ovat tutkimustyön rehellisyys, tarkkuus ja huolellisuus. Nämä seikat otetaan huomioon tulosten esittämisessä ja arvioinnissa sekä tulosten tallentamisessa. Tässä opinnäytetyössä käytetään eettisesti sopivia tiedonhaku, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Ymmärretään sekä kunnioitetaan toisten tutkijoiden töitä ja saavutuksia sekä viitataan heidän julkaisuihin asianmukaisella tavalla. Opinnäytetyö suunnitellaan, toteutetaan ja raportoidaan sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta vastaa jokainen tutkija itse. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 7).

6.3 Jatkotutkimusehdotuksia

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen muutoksen myötä yrittäjien osuus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottajina on lisääntynyt ja tulee tulevaisuudessa lisääntymään edelleen. Myös digitalisaatio ja teknologiset toimintaympäristöjen muutokset vaikuttavat sosiaali- ja terveysalan yksityiseen palveluiden tuottamiseen. Väestön ikääntyminen ja suurten ikäluokkien eläköityminen lisäävät palvelujen tarvetta ja ikääntymiseen liittyvien sairauksien määrää. Yksityisiä palveluita tuottavia toimintayksiköiden määrä on kasvanut tasaisesti 2000-luvun alkupuolelta lähtien. Yleisimpiä toimintayksiköitä ovat vanhusten palveluasuminen sekä erilaisten kotiin vietävien palveluiden tarjoavat toimintayksiköt. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen tulevien muutoksien myötä yrittäjien osuus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottajina on lisääntynyt ja tulee tulevaisuudessa lisääntymään edelleen. Väestön ikääntyminen ja suurten ikäluokkien eläköityminen lisäävät palvelujen tarvetta ja ikääntymiseen liittyvien sairauksien määrää. (THL 2010.)

Sairaanhoitajien valmiuksia toimia yksityisyrittäjinä ja yritysten johtajina tulisi vahvistaa jo perusopintojen aikana. Suomen opetusministeriön tavoitteena on ollut lisätä kansalaisten valmiuksia ryhtyä yrittäjiksi, sekä yrittäjäkasvatukseen että koulutuksen keinoin. Sairaanhoitajan työnkuva on tänä päivänä muuttunut paljon. Se on uudenlaisen murroksen edessä lisääntyneen vastuun ja vaatimusten vuoksi. Terveydenhuollon jatkuvat resurssien supistamiset sekä terveystalouden käyttäjien kasvu vaikuttavat negatiivisesti sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten työterveyteen sekä työssä jaksamiseen. Yrittäjyysosaamista tulisi lisätä sairaanhoitajien peruskoulutukseen, jotta koulutus toisi perusvalmiuksia yrittäjäksi ryhtymisessä. Yrittäjyysopintojen tulisi myös vahvistaa sairaanhoitajien valmiuksia hoitotyön johtamiseen, liiketoiminnan perustamiseen sekä liiketoimintaosaamiseen. (Opetusministeriö 2009.)

Hoitotieteellistä tutkimusta tarvitaan aiheesta lisää, yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon tarpeen kasvaessa ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen muuttuessa. Poliittisten päättäjien tulisi tukea yrittäjien toimintaa ja taata yrittäjille

mahdollisuudet toteuttaa laadukasta ja taloudellisesti kannattavaa liiketoimintaa. Sairaanhoidajayrittäjät tarvitsevat kannustusta ja tukea. Lähitulevaisuudessa on myös tärkeää tarkastella, miten digitalisaatio tulee vaikuttamaan tarjottuihin palveluihin, kuten esimerkiksi vanhusten hoivapalveluihin ja mitä mahdollisuuksia digitalisaatio antaa sairaanhoidajayrittäjille.

Lähteet

*-merkitty aineisto on dokumenttianalyysiin valikoitunut aineisto

Aluehallintovirasto. Aluehallintoviraston ohje yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajille. Verkkodokumentti. Luettu 5.1.2020 <https://sa01elysuomifilomakkeet.blob.core.windows.net/blobsuomifilomakkeet/AVI/avi2|1n6i_fi_hakemusohje_yksityisen_terveydenhuollon_palvelut.pdf>

Back, Jorma. Yrittäjyys perusterveydenhuollossa. 2004. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 9. 1236-2115.

* Bark, Linda. 2016. American holistic nurses association. What I have learned from 46 years in private practice.

Bowen GA. 2009. Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal* 9. 27–40.

*Brock, Patricia. 2010. *Journal of nurse life care planning*. From clinical nurse to entrepreneur: becoming a life care planner.

*Da Silva Copelli, Fernanda. 2019. Entrepreneurship in nursing: an integrative literature review. *Work and management in nursing* 72(1).

* De Carlo, Linda. 2005. Advanced practice nurse entrepreneurs in a multidisciplinary surgical-assisting partnership. *AOR journal*.

Elo, Satu – Kyngäs, Helvi 2008. The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing* 62(1). 107–115.

Hahtela, Nina – Becker, Eve – Ranta, Iiri. 2015. *Kollegiaalisuus hoitotyössä. Hoitotyön vuosikirja*. Suomen Sairaanhoidajaliitto ry. Helsinki: Bookwell Oy.

*Helisten, Merja. 2007. Mikä motivoi hoivayrittäjiä? Yrittäjäksi ryhtymisen syyt ja työmotivaatio. Pro Gradu. Kuopion yliopisto.

Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2009. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.

Hotus. Hoitotyön tutkimussäätiö. Verkkodokumentti. Luettu 4.3.2020. <<https://www.hotus.fi/tutkimustiedon-hakeminen/>>

Kainlauri, Anne. 2007. Ideasta hyvinvointialan yrittäjäksi. Helsinki: WSOYpro

Kangasniemi, Mari – Utriainen, Kati – Ahonen, Sanna-Mari – Pietilä, Anna-Maija – Jääskeläinen, Petri – Liikanen, Eeva 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. *Hoitotiede* 25. 291–301.

Kankkunen Päivi – Vehviläinen – Julkunen, Katri 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kovalainen, Anne – Österberg-Högstedt, Johanna 2006. Julkisen sektorin toimijasta yrittäjäksi. Työpoliittinen tutkimus. Työministeriö 297/2006. Verkkodokumentti. Luettu 1.12.2019. <<https://tem.fi/documents/1410877/3346190/Ty%C3%B6poliittisen+sektori-tutkimusohjelman+2003-2007+loppuraportti+25032011.pdf>>

*Lahtela, Mia. 2009. Hoivayrittäjien itsensä toteuttamisen tarve. Pro Gradu

Laitinen, Sari. 2008. Tapaustutkimus hoivayrittäjistä, yritysten toiminnan esteistä ja kehittämistarpeista Sisä-Savossa. Informaatioteknologian ja kauppatieteiden tiedekunta. Kauppatieteiden laitos. Pro gradu -tutkielma. Verkkodokumentti. Luettu 10.10.2019. <https://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20090041/urn_nbn_fi_uef-20090041.pdf>

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994.

Laki yksityisestä terveydenhuollosta 152/1990.

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992.

*Lankinen Anne. 2012. Hoivayrittäjien työkyky. Pro Gradu. Itä-Suomen yliopisto.

*Lehtinen, Anu. 2014. Sairaanhoidtajayrittäjien kokemukset hoivayrittäjänä tarvittavista valmiuksista. Pro gradu. Tampereen yliopisto.

Luukkanen, Olli & Wuorinen, Jarkko. 2002. Yrittävä elämänsen, kasvaminen yksilönä ja yhteisönä. Jyväskylä: PS-kustannus.

May T. 2011. Social Research. Open University Press. 4th edition. Glasgow. UK

Ojasalo, Katri – Moilanen, Teemu – Ritalahti, Jarmo. 2015. Kehittämistyön menetelmät – Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Sanoma Pro.

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009. Verkkodokumentti. Luettu. 4.6.2020. <<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/78878/tr34.pdf?sequence=1>>

Palvelut 2020. Osaaminen kansainvälisessä palveluyhteiskunnassa.2006. Elinkeinoelämän keskusliitto. Verkkodokumentti. Luettu 7.7.2020. <<https://docplayer.fi/146564-Palvelut-2020-osaaminen-kansainvalisessa-palveluyhteiskunnassa.html>>

Rissanen, Sari – Sinkkonen, Sirkka. 2004. Hoivayrittäjyys. Hoivayrittäjyyden käsite, tausta ja erityispiirteet. Juva: PS-kustannus.

Sairaanhoitaja 2010. 83 (2). Hoivayrittäjän työ ja hyvinvointi.

Suomen sairaanhoitajaliitto ry 2006. Sairaanhoitaja yrittäjänä. Helsinki: Gummerus kirjapaino oy.

*Sankelo, Merja - Åkerblad, Leena. 2009. Hoivayrityksen omistajina ja johtajina toimivien sairaanhoitajien työ. Tutkiva hoitotyö 7(1). 27 - 32.

*Sankelo, Merja. 2008. Sairaanhoitajat ryhtyvät yhä useammin hoivayrittäjiksi. Sairaanhoitaja 2008. 4 (81). 31 - 33.

*Sankelo, Merja. 2010. Hoivayrittäjän työ ja hyvinvointi. Sairaanhoitaja 2 (83).

Sosiaali- ja terveysministeriö. Sosiaali- ja terveysalan kasvustrategia luo huomisen terveyttä ja kestävää kasvua. Verkkodokumentti. Luettu 29.9.2020 <<https://stm.fi/-/sosiaali-ja-terveysalan-kasvustrategia-luo-huomisen-terveytta-ja-kestavaa-kasvua>>

Stolt Minna – Axelin, Anna – Suhonen, Riitta. 2016. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopisto, hoitotieteenlaitoksen julkaisuja, tutkimuksia ja raportteja, sarja A73. Turku: Juvenes Print.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkauseräilyjen käsitteleminen Suomessa. Verkkodokumentti. Luettu 1.11.2019. <http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_verkkoversio040413.pdf.pdf#overlaycontext=fi/ohjeet-ja-julkaisut>

Terveydenhuoltolaki 1326/2010.

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos 2010. Yksityiset sosiaalipalvelut 2010. Verkkodokumentti. Luettu 5.12.2019. <http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80432/Tr25_11.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Terveyspalvelut 2011. TEM:n ja ELY- keskusten julkaisu. Luettu 29.9.2020.
<<http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/132/Terveyspalvelut.pdf>>

Tilastokeskus. Väestörakenne 2017. Verkkodokumentti. Luettu 1.2.2020.
<https://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html>

Tuomi, Jouni – Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 10. uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Sisällönanalyysi

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetty ilmaus	Alakategoria	Yläkategoria	Yhdistävä kategoria
Sairaanhoitajien halukkuutta ryhtyä yrittäjiksi lisää muun muassa tavanomaiseen palkkatyöhön liittyvät epäkohdat	Palkkatyön epäkohdat	Palkkatyön ristiriidat	Tekijöitä, jotka liittyvät palkkatyöhön	Tekijöitä, jotka ovat yhteydessä sairaanhoitajien ryhtymiseen yrittäjäksi
Tällaisia epäkohtia ovat työn paljous ja kiire, autonomian puute, vähäiset vaikutusmahdollisuudet, rooliristiriidat ja vuorovaikutuksen ongelmat, sekä huonot työajat	<p>Työn paljous ja kiire</p> <p>Autonomian puute</p> <p>Vähäiset vaikutusmahdollisuudet</p> <p>Rooliristiriidat</p> <p>Vuorovaikutuksen ongelmat</p> <p>Huonot työajat</p>	Palkkatyön ristiriidat		
Holidays, weekends, night shift rotations and the increasing patient ratios make entrepreneurial option very attractive to	<p>Vuorotyön haasteet</p> <p>Kasvava potilasmäärä</p>	Palkkatyön ristiriidat		

<p>those nurses who have skill and desire to succeed in a non-traditional field of nursing.</p>				
<p>Nurses are leaving bedside in part due to drastic changes in the management of health care. The shortage of nurses places stress on those who feel an obligation to provide excellent care but who have too few resources to accomplish that goal.</p>	<p>Liian vähäiset resurssit</p> <p>Liian stressaava työtahti</p> <p>Liian vähäinen henkilöstömäärä</p>	<p>Resursseihin liittyvät haasteet</p>		
<p>Nurses are feeling a loss of control, devaluation and disrespect, overextension, fragmentation and frustration along with professional diversity that leads to a lack of understanding about what other nurses do.</p>	<p>Epäkunnioituksen kokeminen</p> <p>Arvonsa menettäminen</p> <p>Kontrollin tunteen menettäminen</p> <p>Eri ammattiryhmien väliset ristiriidat</p> <p>Ääri rajoille menemistä</p>	<p>Emotionaalista kuormitusta lisäävät tekijät</p>		

	Turhautumisen tunne			
Yrittäjäksi ryhtymisen taustalla on myös rakenteellisia tekijöitä. Työttömyys tai sen uhka, työsuhteiden määräaikaisuus tai epävarmuus työn jatkumisesta saattavat olla tekijöitä, jotka vaikuttavat yrittäjäksi ryhtymiseen	Uhka työttömyydestä Työsuhteiden määräaikaisuus	Työvoimapolitiittisia tekijöitä		
Yrittäjäksi houkuttelee työn vapaus ja itsenäisyys sekä mahdollisuus tehdä työtä haluamallaan tavalla	Vapaus ja itsenäisyys Mahdollisuus tehdä työtä haluamallaan tavalla	Autonomian mahdollistuminen	Tekijöitä, jotka liittyvät sairaanhoitajan autonomiaan ja itsensä toteuttamisen tarpeeseen	
I like being my own boss. I can decide when to work, how much I want to work, and what I want as my focus	Tarve olla johtaja Tarve päättää omista asioistaan	Autonomian mahdollistuminen		
Pitkään palkkatyötä tehnyt voi myös haluta muutosta ja vaihtelua elämään, jota yrittäjäksi ryhtymisen tarjoaa.	Elämän muutos Vaihtelun kaipuu	Muutoksen kaipuu		

Kysymyksessä voi olla myös vaihtoehto opiskelulle tai työttömyydelle	Vaihtoehto työttömyydelle Vaihtoehto opiskelulle	Vaihtoehto opiskelulle tai työttömyydelle		
Yrittäjän vapaus ja itsenäisyys houkuttelevat ryhtymään yrittäjäksi.	Vapaus ja itsenäisyys	Autonomian mahdollistuminen		
yrittäjyyteen yhdistetään mahdollisuus saada toteuttaa ja kehittää itseään	Mahdollistaa itsensä kehittämisen Mahdollistaa itsensä toteuttamisen	Itsensä kehittämisen tarve		
Sairaanhoidajat perustavat oman yrityksen, koska he haluavat toteuttaa työtään yrittäjinä omalla tavallaan.	Halu toteuttaa työtään omalla tavallaan			
Hoitotyön yrittäjinä he kokivat olevansa työssään autonomisia. He ovat vastuussa päätöksistään ja tekevät asioita eri tavalla ja tilannekohtaisesti.	Edistää autonomiaa Edistää vastuunottoa	Autonomian mahdollistuminen		
He (sairaanhoidajat) kokivat työnsä monipuolisena, koska heillä oli vapaus	Omiin aikatauluihin vaikuttaminen			

suunnitella omia aikataulujaan.				
Hoitotyön yrittäjyyden etuja olivat vapaus toteuttaa työtään oman aikataulun mukaan, ongelmanratkaisukyvyyn käyttö, työn laadusta vastaaminen, mahdollisuuksien toteuttamisen vapaus ja itsensä arvostaminen.	<p>Autonomian tunteen lisääntyminen</p> <p>Työn toteuttaminen omien aikataulun puitteissa</p> <p>Itsensä toteuttaminen</p> <p>Itsensä arvostaminen</p>			
Yrittäjäksi motivoivia tekijöitä olivat yleisesti mahdollisuus itsenäiseen työhön, vapaus ja uusien haasteiden etsiminen. Osalle yrittäjistä oman yrityksen perustaminen merkitsi pitkäaikaisen haaveen toteuttamista.	<p>Mahdollisuus itsenäiseen työhön</p> <p>Vapaus ja uusien haasteiden etsiminen</p> <p>Pitkäaikaisen haaveen toteuttaminen</p>	Autonomian mahdollistuminen		
Yleisimmäksi hoivayrityksen perustamisen syyksi nousi	Itsenäisyyden ja vaikuttamisen halu	Itsensä toteuttamisen tarve		

itsenäisyys/vaihtamisen ja itsensä toteuttamisen halu.			
Itsensä työllistämisen tarjoaa mahdollisuuden työskennellä omien tavoitteiden ja arvojen puolesta.	Työskentely omien arvojen ja tavoitteiden mukana	Omien arvojen ja tavoitteiden toteuttaminen	
There are several motivating factors that have boosted the flow of care nurses to the business sector. Among them, the emergence of an opportunity in the health system stands out; interest in opening your own business; the search of professional satisfaction.	Kiinnostus perustaa oma yritys	Halu johtaa työtään	
Osa pienyrittäjistä haluaa mieluummin johtaa, kuin tulla johdetuksi.	Halu johtamistyöhön		
Yrittäjäksi ryhtymisen yhtenä motivaatiotekijänä oli monella vastaajalla halu tehdä työtä omalla tavalla. Työtä haluttiin tehdä eri tavalla kuin mihin he	Halu tehdä työtä omalla tavallaan Vapaus päättää omista asioista		

<p>olivat tottuneet esimerkiksi kuntasektorilla työskennellessään. Haluttiin pois kankeasta byrokratiasta, jatkuvasta kii-reestä ja kaivattiin enemmän vapautta päättää omasta työstä.</p>	<p>Halu päästä pois jatkuvasta kii-reestä</p>			
<p>Yrittäjä voi vaikuttaa oman työnsä muotoiluun, mikä auttaa siihen, että yrittäjä voi kokea työnsä mielekkääksi, vaihtelevaksi ja merkitykselliseksi.</p>	<p>Työn kokemuksen mielekkäänä Työn kokemisen merkitykselliseksi</p>	<p>Omien arvojen ja tavoitteiden tavoittelu</p>		
<p>Koska väestö ikään-tyy ja palvelujen tarve kasvaa, on selvää, että hoivayritysten määrä lisääntyy tulevaisuudessa. Positiiviset tulevaisuuden näkymät luovat myös hyviä kasvumahdollisuuksia jo toimiville yrityksille</p>	<p>Palvelujen tarve kasvaa väestön ikääntyessä</p>	<p>Väestöra-kenteen muutokset</p>	<p>Yhteiskunnan rakenteisiin liittyviä tekijöitä</p>	
<p>Sairaanhoidajien toimintaympäristön haasteet, kuten ikääntyvä väestö, kroonisten sairauksien lisääntyminen</p>	<p>Väestö ikään-tyy Kasvavat ter-veydenhuol-lon kulut</p>	<p>Kasvavat terveydenhuollon ku-lut</p>		

ja näiden seurauksena terveydenhuollon kasvavat kulut haastavat sairaanhoitajia toimimaan yritteliäästi henkilöinä, sisäisinä ja ulkoisina yrittäjinä.				
--	--	--	--	--

Liite 2. Opinnäytetyöhön valikoitunut aineisto

Tutkija(t)/vuosi/maa	Tutkimuksen tarkoitus	Aineiston keruu	Keskeiset tulokset
Lahtela Miia 2009. Suomi	Kuvata hoivayrittäjien itsensä toteuttamisen tarvetta	Systemaattinen kirjallisuuskatsaus.	Yrittäjäksi ryhtyvän motivaatio on jaettu sisäisiin ja ulkoisiin tekijöihin. Sisäisiä tekijöitä yrittäjiksi ryhtymiseen ovat mm. itsenäisyyden halu, yritystoiminnan tuottaman henkisen tyydytyksen vuoksi ja toive itsenäisyydestä ja vapaudesta. Toiminnan mielenkiintoisuus, mahdollisuus kehittyä sekä työn merkitys asiakkaiden hyvinvoinnille ovat tärkeitä toiminnan tavoitteita.
Sankelo Merja. 2009. Suomi	Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata hoivayritysten omistajina ja johtajina toimivien sairaanhoitajien työtä.	Teemahaastattelu (n=6), induktiivinen sisällönanalyysi	Sairaanhoitajan työ hoivayrityksen omistajana ja johtajana on itsenäistä ja mahdollistaa hoitotyön toteuttamisen ja johtamisen oman näkemyksen mukaisesti. Työ yrittäjänä koetaan vastuullisempaan ja sitovampaan, kuin julkisella sektorilla työskenteleminen. Hoivayrittäjän työ

			muodostui kuudesta teema-alueesta; asiakastyö, toiminnan organisointi, hr-osaaminen, yritystoiminta, yhteistyösuhteet sekä toimintaympäristö
Sankelo Merja. 2008. Suomi	Artikkelissa tarkastellaan hoivayrittäjyyden kehittymistä Suomessa, sekä selvitetään yrittäjien motiiveja ja esteitä yrittäjäksi ryhtymiseen		Palkkatyön epäkohdat ja halu tehdä työtä omalla tavallaan ovat usein motiiveina yrittäjäksi ryhtymiselle. Esteinä nähdään tietyt persoonallisuuden piirteet ja taloudelliset tekijät.
Lankinen Anne 2012. Suomi	Tavoitteena tarkastella työkykyä ja sen eri osa-alueita hoivayrittäjyyden kontekstissa ja saada tietoa hoivayrittäjien työkykyyn vaikuttavista tekijöistä	Teemahaastattelu (n=9). Haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin. Aineisto analysoitiin sisälönanalyysin avulla.	Osallistujat arvioivat terveydentilansa ja työkykynsä hyväksi. Merkittävimpänä työkykyä tukevinä asioina mainittiin perheen ja lähiyhteisön tuki. Lähipiirin tuen puuttuminen näkyi henkisenä kuormittumisenä ja vaikutti työkykyä alentavasti ainakin tilapäisesti. Yrittäjänä toimimisen vapaus ja mahdollisuudet tehdä työtä omalla tavalla lisäsivät työhön sitoutumista ja työtyytyväisyyttä ja toimivat työkykyä edistävinä asioina

Helisten Merja. 2008. Suomi	Tarkastella yrittäjäksi ryhtymisen syitä ja työmotivaatiota	Kyselylomake, monivalintakysymyksiä analysoitu SPSS-ohjelmalla.	Yrittäjät ovat motivoituneita työhönsä ja yrittäjät kokevat olevansa melko tyytyväisiä työhönsä. Tulosten mukaan yleisimmät syyt yrittäjäksi lähtemiselle ovat itsensä työllistäminen, työn itsenäisyys sekä halu kehittää ja tarjota parempaa palvelua. Hoivayrittäjyyden erityispiirteisiin kuuluu asiakassuuntautuneisuus ja auttamisen halu ja tutkimukseen osallistuneet yrittäjät pitivät työnsä merkitystä asiakkaiden hyvinvoinnille erittäin tärkeänä. Motivoivina tekijöinä on nostettu esiin taloudellinen menestys sekä asiakkaiden hyvinvointi
Sankelo Merja 2010	Artikkelissa tarkastellaan hoivayrittäjien työtä ja työhyvinvointia.		Hoivayrittäjän työssä korostuvat asiakastyö ja toiminnan organisointi. Johtamiseen suhtaudutaan positiivisesti, mutta johtajuuden omaksuminen on puutteellista. Hoivayrittäjät suhtautuvat luottavaisesti yrityksensä tulevaisuuteen.

Lehtinen Anu 2014. Suomi	Kuvata valmiuksia joita tarvitaan hoivayrittäjänä toimimiseen	Teemahaastattelu (n=10) induktiivinen sisällönanalyysi	Hoivayrittäjänä toimivien sairaanhoitajien kokemukset yrittäjyysvalmiuksista olivat hoitotyön johtaminen, itsensä johtaminen ja liiketoiminnan johtaminen. Sairaanhoitajayrittäjät kuvasivat hoitotyön johtamisen hoitotyön osaamisena, henkilökunnan johtamisena sekä haluna ja kykyinä toimia eri sidosryhmien kanssa. Itsensä johtaminen vaati tietoa hoivayrittäjänä toimimiseen, jatkuvaa tiedonhakua sekä taitoa laaja-alaiseen vapauteen ja vastuuseen
DeCarlo Linda. 2005. Yhdysvallat	Artikkelissa kuvataan viiden sairaanhoitajayrittäjiltä tarvittavia ominaisuuksia, vaatimuksia ja syitä yksityisyrittäjyyteen siirtymisestä.		Sairaanhoitajat ryhtyvät usein yksityisyrittäjiksi, koska kokevat työpaikoiltaan hallinnollisia ongelmia ja jatkuvasta resurssipuudesta johtuen sairaanhoitajat eivät kykene tarjoamaan parasta mahdollista hoitoa. Sairaanhoitajat kokevat uupumusta liiallisesta työmäärästä ja kokevat etteivät tule kuulluksi esimiestasolla.

Bark Linda. 2016.Yhdysvallat	Artikkelissa kuvataan sairaanhoitajayrittäjän kokemuksia yrittäjyydestä.		Yrittäjyyden etuihin kuuluu vapaus päättää omasta työstään ja mahdollisuus toteuttaa työtä haluamallaan tavalla.
Da Silva Copelli Fernanda. 2019. Brasilia	Katsauksen tarkoituksena on kuvata hoitotyön yrittäjyyttä ja syitä yrittäjäksi ryhtymiseen	Integroitu kirjallisuuskat- saus	Tulosten perusteella sairaanhoitajien ryhtymistä yrittäjiksi tukee se, että yrittäjänä toiminen antaa mahdollisuuden vaikuttaa omaan työaikaan, työmäärään, taloudelliseen riippumattomuuteen, mahdollistaa uralla etenemisen, sekä lisää ammatillista tyytyväisyyttä työhön.
Brock Patricia. 2010. Yhdysvallat	Artikkelissa kuvataan sairaanhoitajayrittäjien kokemuksia yrittäjyydestä.		sairaanhoitajat ryhtyvät usein yrittäjiksi, koska kokevat palkkatyössä hallinnollisia ongelmia, kiire vaikuttaa työn laatuun. Sairaanhoitajat kokevat uupuvansa palkkatyössä, liiallisen työmäärän sekä vähäisten resurssien vuoksi. Myös ristiriidat esimiesten kanssa vaikuttaa sairaanhoitajan haluun ryhtyä yrittäjäksi.

Sankelo, M. Åkerblad, L. 2009. Suomi	Tutkimuksen tarkoitus on kuvata ja selvittää hoivayrittäjien ja hoivayritysten johtajina toimivien sairaanhoitajien työhyvinvointia ja siihen liittyviä tekijöitä	Kyselytutkimus (n=84), tilastollinen analyysi	Suurin osa vastaajista koki hyväksi sekä fyysisen että henkisen jaksamisen ja työkapasiteetin. Johtajakoulutuksen saaneet yrittäjät voivat henkisesti paremmin.
--------------------------------------	---	---	---